

DuiNKRAANT

Met bijdragen van JOHN VAN VLIET EN HENK WIKHUISEN

LANDELIJK NIEUWS

Jubileum

LEIDEN – In 1997 bestaat de Stichting Duinbehoud 20 jaar. Uiteraard zal dit jubileumjaar niet ongemerkt voorbij gaan. In dit nummer treft u reeds een uitnodiging aan voor de Duindag. Op deze dag kunnen donateurs een beter inzicht krijgen in de activiteiten van onze organisatie in 1996 en de plannen voor 1997. Er zal een jubileumsymposium worden georganiseerd en uiteraard zal ook een themanummer van DUIN verschijnen.

Film

's-GRAVENHAGE – Op 25 oktober jongstleden ging de nieuwe film van Jan van den Ende en Monique van den Broek in première, getiteld: "De kust natuurlijk". Drie jaar geleden werd gestart met de realisering van de film in de Provincie Zeeland. De film laat zien waarom de Zeeuwse kuststreek zo in trek is. Mensen willen er wonen, werken en recreëren. Daarnaast is er plaats voor planten en dieren. In de duinen wordt drinkwater gewonnen en natuurlijk vormen de duinen een bescherming tegen de zee.

Nederland en de strijd tegen de zee is internationaal een begrip, ofschoon Hannes Brinker niet in Zeeland staat, maar vreemd genoeg in Spaarndam. Het is daarom plezierig dat ook een Engelse versie is uitgebracht voor het geval uw familie overkomt uit de States.

Wie de film wil zien kan een leuk dagtochtje maken naar Delta-Expo Neeltje Jans. Maar de film is ook te huur of te koop bij de winkel van Postbus 51 op het Noorderinde 64 in 's-Gravenhage (maandag t/m vrijdag 9.00 uur- 17.00 uur), telefoon 070-356 4201.

WADDENEILANDEN

Natuur- beschermingswet

TEXEL – Afgelopen zomer heeft de minister van LNV de Haneplas op Texel in overweging genomen om tot beschermd natuurmonument te worden verklaard. Het is te hopen dat dit niet de laatste plek op Texel is waar deze wet van toepassing wordt. De weerstand op het eiland tegen de Natuurbeschermingswet is groot. Eilanders vrezen dat indien de Texelse duinen geheel onder de werking van deze wet vallen, er geen ruimte meer is voor "historisch medegebruik". Ook de komst van een Nationaal Park op Texel wekt weerstand,

maar men is eventueel wel bereid dit park in te ruilen voor de aanwijzing van de duinen tot wettelijk beschermd natuurmonument. Omdat er binnen het ministerie van LNV inmiddels geluiden gehoord worden dat deze ruil misschien niet zo gek is, heeft Stichting Duinbehoud aan de directie Noord-West van voornoemd ministerie een brief gezonden, waarin wij onverkort aandringen op toepassing van de NB-wet.

In februari van dit jaar heeft de directeur Natuurbeheer van het ministerie van LNV, dhr. Van Asperen, ons nog schriftelijk bevestigd dat alle Nederlandse duingebieden vóór 1998 in voorbereiding zullen zijn genomen in het kader van de aanwijzing tot beschermd natuurmonument.

De negatieve ervaringen rond de totstandkoming van het Nationaal Park Zuid-Kennemerland hebben het instrument Nationaal Park geen krediet gegeven bij de Nederlandse natuurbescherming. Indien op Texel zal blijken dat een nationaal park ook nog eens ruilmiddel wordt voor de Natuurbeschermingswet, dan dienen Nationale Parken zo snel mogelijk te worden afgevoerd van de lijst van natuurbeschermingsinstrumenten. We wachten af en zullen hier in een komend nummer op terug komen.

NOORD-HOLLAND

Vergunning gedeeltelijk vernietigd

VOGELENZANG/'s-GRAVENHAGE – Op 5 augustus jongstleden vond een openbare zitting plaats bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State. De inzet van het geschil was de aanvraag van Gemeentewaterleidingen Amsterdam (GWA) voor het infiltreren en onttrekken van 83 miljoen m³ water uit de Amsterdamse Waterleidingduinen. Stichting Duinbehoud vocht samen met de Milieufederatie Noord-Holland, de Stichting Natuur en Milieu en de Vogelwerkgroep Zuid-Kennemerland de door GS van Noord-Holland verleende vergunning aan. De aanvraag voor de vergunning was in twee delen gesplitst, namelijk 70 miljoen m³ via oppervlakte-infiltratie en grondwaterwinning en 13 miljoen m³ via diepinfiltratie. Hierbij zou er gedurende 5 jaar nog eens 5 miljoen m³ extra oppervlakte-infiltratie mogen plaatsvinden zolang de diepinfiltratiesystemen nog niet geheel in werking zouden zijn.

Stichting Duinbehoud en de andere partijen zijn altijd van mening geweest dat diepinfiltratie een goed alternatief is voor grondwaterwinning en dat toepassing van deze techniek zeer geschikt is om in de duinzoom toe te passen. Hierdoor is het niet nodig om in het duingebied zelf te graven en allerlei infrastructurele werken

uit te voeren. Dat GWA diepinfiltratie wilde toepassen was dus op zichzelf toe te juichen. Alleen is naar de mening van Stichting Duinbehoud onvoldoende onderzocht of dit niet buiten het duingebied kon worden gerealiseerd. Zo'n onderzoek zou dan in het kader van een milieu-effect-rapportage tot stand moeten komen.

Met ons was de Raad van State van mening dat met de aanvraag voor 13 miljoen m³ diepinfiltratie een milieu-effect-rapportage had moeten worden bijgevoegd. De aanvraag van GWA werd daarmee "niet-ontvankelijk" verklaard. Dit betekent dat opnieuw een vergunning moet worden aangevraagd met een milieu-effect-rapportage.

Toegang

HAARLEM – Gedeputeerde Staten van Noord-Holland hebben een voorstel gelanceerd voor een gemeenschappelijk toegangsbewijs voor natuurterreinen in deze provincie. Gedurende drie jaar lang zal worden geëxperimenteerd of zo'n gemeenschappelijke toegangsregeling haalbaar is. Men moet dan wel een kaart hebben of lid zijn van één van de deelnemende natuurbehouders. Voor fl. 25,- per jaar heeft men dan een passepas voor onder meer het Noord-Hollands Duinreservaat, de Amsterdamse Waterleidingduinen, het Nationaal Park Zuid-Kennemerland en het Zwanenwater. Op 1 januari 1998 gaat dit experiment van start.

Natuurmonument

EGMOND – De Wimmenummerduinen zijn door de minister van LNV officieel in overweging genomen als beschermd natuurmonument in de zin van de Natuurbeschermingswet. In zijn toelichting betitelt de bewindsman deze duinen als één van de meest gave landschappen van Nederland. Wie de Wimmenummerduinen kent, weet dat dit duinlandschap soms doet denken aan de Verkade-plaatjes van weleer. Stuwende toppen, vrijwel geen aanplant van naaldbos en een open vegetatiestructuur met weinig vergrassing zijn kenmerkend voor het gebied.

Het gebied is in beheer bij de NV PWN Waterleidingbedrijf Noord-Holland en maakt onderdeel uit van het Noord-Hollands Duinreservaat, dat loopt van Bergen aan Zee tot en met Wijk aan Zee. Elders in dit nummer beschrijft Kees Scharringa de vogelbevolking van dit duingebied, dat meer dan een bezoek waard is.

Landgoederen

VOGELENZANG – Op 21 september werden de landgoederen Oud Woestduin, Vinkenduin en Leijduin door het provinciaal bestuur van Noord-Holland overgedragen aan het Noord-Hollands Landschap. Het beheer blijft echter voorlopig nog bij de NV PWN Waterleidingbedrijf Noord-Holland.

De overdracht heeft als doel om het Noord-Hollands Landschap voet aan de grond te geven in Zuid-Kennemerland. Tot voor kort had deze organisatie haar

bezittingen voornamelijk boven het Noordzeekanaal. Onbekend maakt onbemind moet men gedacht hebben, dus kreeg het Noord-Hollands Landschap deze langgoederen voor het bedrag van fl. 1,=.

Deze landgoederen liggen tussen de Amsterdamse Waterleidingduinen en de spoorlijn Haarlem-Leiden in. Zowel in cultuurhistorisch- als natuurhistorisch opzicht zijn de terreinen zeer waardevol. Ouders met kleine kinderen moeten alleen een satéprikertje meenemen. Hiermee kan men de onvermijdelijk hondenpoep uit de profielen van de peuterschoentjes halen. Honden mogen namelijk aangelijnd meegenomen worden.

ZUID-HOLLAND

Samenzang tegen Kustlocatie

's-GRAVENHAGE - Nu de donkere dagen voor kerstmis naderen, moeten we onze stembanden weer prepareren op de onvermijdelijke samenzang. Daarom alvast hieronder een lied, dat op zaterdag 28 september 1996 gezongen is door het koor "Jan en Alleman" uit Den Haag en gericht is tegen de Kustlocatie tussen Den Haag en Hoek van Holland (zie vorig nummer van DUIN).

Ao Ao De Haag

*Ik wil altied blève wonûh in De Haag
omdat ut aan de zee lêg
Ik wil golfslag blève horûh en ut krêse
van een meeuw vanaf ut strand
Daarom hoeve ze voar mèn in zee - ech waar -
geen èlandje te bauwûh
Ik willut hauwe zoastis, meneâh
zet dat maar in de krant*

*Ao Ao De Haag, maoje stad achtûh de duinûh
wat hoar ik nau aover een èland voar de kus
Ao Ao De Haag, ut is werkluuk om te huilûh
die graote muilûh, make mèn heftag ongerus*

*Ik wil altied blève wonûh in De Haag
omdat ut aan de zee lêg
na ut eite effe langs ut strand om uit te waaie
da's goed voar de lijn
en in de wintûh met de hond er uit de wind
heel lekkûh om je orûh
Niks is toffûh as Kèkduin, vertel mèn
wat kèn der maoier zèn*

*Ao Ao De Haag, maoje stad achtûh de duinûh
wat hoar ik nau aover een èland voar de kus
Ao Ao De Haag, ut is werkluuk om te huilûh
die graote muilûh, make mèn heftag ongerus*

*Ik kèn as echte Hagenees niks anders zeggen
as:*

*"Jongus, kap nâu gâu"
Blêf met je klauwûh van de zee, van ut duin, ut
strand
en van de natuûh
Daarom hoeve ze voar mèn in zee - ech waar -
geen èlandje te bauwûh
Ik willut hauwe zoastis, hallo!
provinsjaal bestuûh*

*Ao Ao De Haag, maoje stad achtûh de duinûh
wat hoar ik nau aover een èland voar de kus
Ao Ao De Haag, ut is werkluuk om te huilûh
die graote muilûh, make mèn heftag ongerus*

Zeilvliegers en ULV

's-GRAVENHAGE/NOORDWIJK - Het zit de zeilvliegers niet mee in hun pogingen ontheffing te krijgen van de Natuurbeschermingswet om in de zeereep te mogen vliegen. Het provinciaal bestuur van Zuid-Holland heeft onlangs een tweetal verzoeken afgewezen voor de locaties Solleveld/Westduinpark en de Coepelduinen. De Koninklijke Nederlandse Vereniging voor Luchtvaart, afdeling zeilvliegen, is tegen deze uitspraak in beroep gegaan.

Verbieden is één, maar handhaven, dat blijkt de zwakke schakel. Vrijwel overal langs de kust worden illegaal vliegende zeilvliegers gesignaleerd. Ook worden regelmatig ULV's, de Ultra-Light-Vliegtuigjes boven het duingebied waargenomen. ULV's maken een enorme herrie, omdat gebruik wordt gemaakt van motortjes met een enorm toerental. Ongetwijfeld enorm leuk om mee te vliegen, maar een plaag voor de bezoeker van onze stiltegebieden. In de duinzoom bij Driehuis (Noord-Holland) zie ik (Henk Wijkhuizen) vanuit mijn tuin regelmatig ULV's overkomen. Stichting Duinbehoud zou gaarne van de lezers van DUIN vernemen wie ULV's ziet overkomen in duingebieden c.q. in de duinzoom. Dit is met name voor vogelliefhebbers goed te combineren. Vergeet dan niet om hun nummer (indien zichtbaar op de vleugels) te noteren, dan kunnen we er wellicht in strafrechtelijke zin nog iets mee doen.

Overigens heeft Stichting Duinbehoud een beroep lopen bij de afdeling bestuursrechtspraak tegen een aantal locaties die éénzijdig door de minister van Verkeer en Waterstaat in de Staatscourant waren gepubliceerd. Eén van de locaties waartegen wij bezwaar hebben ingediend, betrof Langevelderslag bij Noordwijkerhout/de Zilk.

Zanderij Westerbaan

KATWIJK/'s-GRAVENHAGE - De Raad van State heeft zich onlangs uitgesproken over dit Katwijkse bouwplan. De te bouwen woonwijk grenst aan de duinen van Berkeide. Het plan leidt naar mening van Duinbehoud tot een grotere recreatiedruk op de natuurwaarden. De tussen wijk en duinen geplande weg met groene buffer achten wij te gering van omvang om dat te voorkomen. Maar vooral het voornemen om een weg aan te leggen naar de Katwijkse 'boulevard' was aanleiding tot het instellen van beroep. Een nieuwe doorgaande verbinding van Leiden naar het strand. Dwars door het noordelijk deel van het natuurreservaat... Tijdens de zitting betoogde de gemeente dat deze weg onmisbaar was om het groeiend Katwijkse fileprobleem op te lossen. Een bewering die men niet kon onderbouwen met cijfermateriaal. Integendeel, er is een rapport met meetgegevens die aantonen dat het wel losloopt. Helaas was dat rapport, ondanks herhaald verzoek, per abuis niet ter kennisneming aan de Raad verzonden. Deze meent dat de bufferwerking van een weg en groenstrook afdoende is om de duinen te beschermen. Maar voor de aanleg van een weg door het duingebied geeft zij geen toestemming. De argumenten daarvoor wegen niet op tegen het belang van het handhaven van een stuk van onze Ecologi-

sche Hoofdstructuur. Bovendien ontbraken garanties om het verlies aan natuur elders te compenseren.

DELTA GEBIED

Jacht stilgelegd

DOMBURG - Tot 1 januari 1997 mag niet meer worden gejaagd in de Manteling van Walcheren. De vergunningverlener, het Ministerie van LNV, heeft volgens de Raad van State de vergunning ten onrechte niet getoetst aan het nieuwe jachtbeleid. Dit houdt in dat in natuurgebieden alleen in uitzonderingsgevallen mag worden gejaagd. Daar zijn het immers natuurgebieden voor. Dit 'nee, tenzij' beleid betekent dat sprake moet zijn van bijv. ernstige landbouwschade of gevaar voor de veiligheid. Bovendien moeten andere middelen, zoals verjagen of afrasteren, aantoonbaar hebben gefaald. Voorwaarden waaraan in en rond dit duingebied volgens Duinbehoud niet is voldaan. De jagers menen echter dat de landbouwschade op aangrenzende percelen de spuigaten uit loopt. De grote aantallen konijnen brengen volgens hen bovendien de veiligheid in gevaar. Zij zouden zich massaal te goed aan de helminplant op de zeereep.

De landbouwschade wordt ten dele veroorzaakt door fazanten. Het door de jagers bijvoeren daarvan heeft een onnatuurlijk hoge stand ten gevolge gehad. Konijnen zijn in de Manteling als een schaars artikel aan te merken. Beheerders bevestigen dat de stand door ziektes laag is. Zo laag zelfs, dat zij de ongewenste vergrassing van de duinen niet kunnen tegengaan. Ze eten inderdaad weleens een vers ingeplante helmspriet. Na een lange winter biedt dit in het vroege voorjaar een welkome afwisseling op het menu van taai gras. Het leidt volgens de beheerder van de zeereep, het Waterschap Zeeuwse Eilanden, niet tot problemen. Ook zij zien mogelijkheden voor schadebestrijding zonder naar het geweer te grijpen.

Inmiddels is de provincie Zeeland voor deze aangelegenheden vergunningverlener geworden. In overleg met de jagers en Duinbehoud wordt bepaald hoe vanaf 1 januari a.s. met de jacht in de Manteling moet worden omgegaan. Duinbehoud heeft o.m. aangedrongen op het stopzetten van jacht op het konijn. De lage stand, het grote belang van hun gegraas en de beschikbaarheid van nog onbeproeft alternatieve schadebeperkende middelen waren overwegingen daarvoor. Een voorstel om de jacht op kraaiachtigen en houtduiven te heropenen is door Duinbehoud resoluut afgewezen. In een natuurgebied op deze diersoorten jagen draagt op geen enkele wijze bij aan schadebestrijding op de aangrenzende landbouwpercelen. De provincie is voorgesteld om de jacht voor een periode van vijf jaar stil te leggen. Dan kan eens en voor altijd onderzocht worden hoe de fauna-populaties zich ontwikkelen. Alternatieve schadebeperkende methoden en vergoedingsregelingen kunnen getest worden op hun bruikbaarheid. Na afloop wordt duidelijk of jacht in de Manteling eigenlijk wel nodig is.